

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Pobresa i malaltia

A llarg de la història, els demògrafs i els historiadors han posat de manifest que els efectes del virus de la grip s'han fet més presents en poblacions pobres i en s'hi donen fenòmens de marginalitat i amuntegament

Grip de ciutat o de poble?

✦ Jordi Reina Prieto *

La grip és una malaltia social que es transmet de forma directa entre les persones i com a tal necessita una certa densitat de població i d'interacció perquè es transmeti i dissemini de manera epidèmica. Per això hem de considerar a les ciutats com els principals llocs en què la grip es converteix en un problema de salut pública.

En estudiar la dinàmica de transmissió i l'epidemiologia de la grip

en ciutats amb poblacions diferents, s'han observat comportaments dinàmics diferents que depenen de la població de les mateixes.

D'aquesta manera s'ha observat que la intensitat de l'epidèmia gripal és molt més gran a les ciutats amb una població superior als cinc mil habitants. El comportament epidemiològic de la grip a les ciutats més petites i especialment en els pobles (menys de 500 habitants) fa que necessiti d'un major temps per disseminar i arriba sempre a intensitats molt més baixes.

L'amuntegament de la població sembla determinar l'impacte de la

croclima que es forma en les grans ciutats en les que tot just circulen vents i la temperatura i humitat apenas canvia, determina un entorn favorable a la disseminació de la grip.

Aquests estudis confirmen una vegada més el caràcter social de la grip i que les grans epidèmies es van iniciar amb el creixement desordenat i l'amuntegament de les ciutats. Una dada més a favor de la vida sana del poble, aire no contaminat, menjar sa i entorn natural, és que a la grip no sembla que li agradi molt aquest tipus d'ambient.

* Professor de Virologia de l'Hospital Universitari Son Espases

► TEMA

També és important reduir

La nova llei de Residus que vol impulsar el govern de les Illes Balears té entre altres objectius la reducció en la generació de residus, que es mesuraran basant-se en els quilograms per habitant i any i que es calcularan a partir de l'índex de pressió humana i no amb la població de dret, com fins ara.

Seguim reciclant a Ciutat!

✦ Neus Bauçà Ferrer *

La nova Llei de residus i sòls contaminants dona peu a un debat interessant. De fet, a l'anterior article ja us en vaig parlar per l'obligatorietat d'oferir aigua potable als bars i restaurants. Avui us faré un tastet de la nova gestió de residus orgànics a través dels nous containers per a reciclar el fems orgànic.

Segurament, si viviu a Palma, vos haureu fixat en que, al costat del container gris, l'Ajuntament ha instal·lat un container més petit de color marró. Es tracta d'un pla pilot, de dos anys de durada, per a recollir de forma selectiva la matèria orgànica generada a les barriades de Son Rapinya, Los Almendros-Son Pacs, Son Cotoner, Es Fortí i Camp d'en Serralta.

Què hi hem de tirar en aquests containers? Les restes de menjar (peix, carn, fruita, verdura, ossos...),

restes de cafè i infusions, la brutor que es genera al granar el sòl, paper i tovallons tacats i petites restes de jardineria. En canvi, no hi tirarem bolquers, oli, cigarrets, grans restes de jardineria (troncs i branques grans...), càpsules de cafè, etc. Des de la meua experiència personal us puc assegurar que, si et disposes a reciclar el fems orgànic, pràcticament no en generes de la resta.

En què es converteix el fems orgànic? En compost per adobar la terra i també en electricitat, com el biogàs, un recurs energètic renovable que redueix la dependència energètica de l'exterior.

Quin és el funcionament d'aquests containers? A simple vista són igual que la resta, emperò tenen una peculiaritat: s'obren amb la targeta ciutadana. Així, els ciutadans que els utilitzin es podran beneficiar de reduccions en la taxa de residus.

Considero que el reciclatge és una molt bona iniciativa pública, emperò la utilització de la targeta ciutadana exclou possibles usuaris, com els turistes, que representen un percentatge de població important... Deixarem que el temps ens digui quina és la millor gestió.

* Consultora de sector públic

► TEMA

Decisions jurídiques

Els juristes són estudiosos del dret de prestigi que assessoren davant la presa de decisions polítiques per tal de garantir el compliment de la legislació vigent. Però com que la situació és canviant, sovint han de recórrer a solucions imaginatives per intentar resoldre nous problemes nous o fins i tot, avançar-se a futurs

Una extradició del segle XII

✦ Gabriel Ensenyat Pujol *

Per motius coneguts, en aquest passat 2018 s'ha parlat d'extradicions relacionades amb fets polítics. Tanmateix la matèria no és nova. N'explicarem una del segle XII, lligada amb la llegenda medieval més famosa: la del rei Artús i els seus cavallers, origen de l'anomenada «Matèria de Bretanya» que tanta literatura (i cinematografia, etc.) ha generat. A la ficció, el monarca, després de resultar ferit lluitant contra el malvat Mordred, es

va recollir a la mítica illa d'Avalon per tal que la seva germana, la fada Morgana, el curàs. Un cop guarit, havia de retornar. Això originà el tema de l'esperança bretona, un motiu folklòric conegut amb el nom de «sebastianisme», arran de la desaparició del rei de Portugal don Sebastià a la batalla d'Alcázarquivir, al Marroc, el 1578. (El fet històric donà lloc a poemes de Pessoa). La llegenda va arrelar tant que a Anglaterra, quan era coronat un nou rei, aquest havia de jurar que si Artús tornava durant el seu regnat, ell renunciaria a la corona, a fi d'evitar un conflicte. I a Mallorca, els partidaris de Jaume III, quan

fou desposseït i es refugià a Montpeller, eren anomenats «bretons» (per allò que n'esperaven el retorn).

El cas és que el 1134 el rei d'Aragó, Alfons el Bataller, va morir a la

batalla de Fraga. Però mig segle després va córrer la veu que no havia mort sinó que hi havia desaparegut i que, després de dur vida de pelegrí, havia reaparegut el 1181 a la cort del rei Lluís VII de França. Aleshores el rei catalanoaragonès Alfons el Cast en demanà la detenció al monarca francès i aquest l'extradí. Alfons el Cast el va fer penjar a Barcelona. Mentrestant els enemics d'Alfons l'acusaren de fer matar el seu oncle-avi i d'usurpador, a fi de sembrar dubtes sobre la seva legitimitat.

En tot cas el fet ens permet veure que les extradicions no són exclusives de la nostra època. I que els juristes de la cort del Cast se'n varen desfer millor que segons quins magistrats i tribunals que tots tenim al cap.

* Professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General